

SXEDIO.GL6

11.10.1954: Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΕΠΙΚΡΙΝΕΙ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΑΠΕΣΧΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΣΤΑ ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΟΤΙ Η ΑΠΟΧΗ ΤΟΥΣ ΕΙΧΕ ΔΥΣΜΕΝΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΕ ΠΟΛΛΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ.

Πριν αναχωρήσει από την Αθήνα καθ' οδόν προς τη Νέα Υόρκη, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος έδωσε στις 11 Οκτωβρίου 1954 δημοσιογραφική διάσκεψη κατά την οποία εξέφρασε τις σκέψεις του για τις μελλοντικές του ενέργειες και απάντησε σε ερωτήσεις των δημοσιογράφων.

Γνώριζε ήδη πολλά γύρω από το παρασκήνιο και τις επιτυχημένες προσπάθειες εγγραφής του Κυπριακού στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ που του τα ανέφεραν τόσο ο πρωθυπουργός Στρατάρχης Παπάγος όσο και ο υπουργός Στέφανος Στεφανόπουλος που είχε ηγηθεί της Ελληνικής αντιπροσωπείας.

Είπε ο Μακάριος στη διάσκεψη:

"Ιδιαιτέραν αισθανόμεθα χαράν επικοινωνούντες με τους εκπροσώπους του ελληνικού και Εένου Τύπου, τους οποίους και θερμώς ευχαριστούμεν διά την αποδοχήν της προσκλήσεως μας εις την παρούσαν διάσκεψιν.

Ιδιαιτέως ευχαριστούμεν τον Ελληνικόν Τύπον του οποίου η συμβολή εις την προώθησιν του Εθνικού Κυπριακού ζητήματος υπήρξε σημαντική και πολύτιμος. Αντιλαμβανόμεθα καλώς την δύναμιν του Τύπου και μετά πεποιθήσεως φρονούμεν ότι ο Ελληνικός Τύπος ανεξαρτήτως πολιτικών αποχρώσεων απετέλεσεν από της Ελληνικής πλευράς σημαντικόν παράγοντα προωθήσεως του Κυπριακού μέχρι του Διεθνούς προσκηνίου που σήμερον ευρίσκεται.

Αναχωρούντες μεθαύριον μετά του Δημάρχου Λευκωσίας και Εθναρχικού Συμβουλίου κ. Θ. Δέρβη εις Λονδίνον και εκείθεν εις την έδραν των Ηνωμένων Εθνών εκρίναμεν σκόπιμον να εκθέσωμεν διά του τύπου

ωρισμένας απόψεις μας επί της σημερινής θέσεως του Κυπριακού ζητήματος.

Ποίαι αι προβλέψεις ως προς την τελικήν έκβασιν και τύχην του ζητήματος δεν αμφιβάλλομεν ότι η αγγλική αντιπροσωπεία θα δώση πείσμονα μάχην κατά την συζήτησιν επί της ουσίας του ζητήματος εν τη προσπάθειά της να μεταιώση ευνοϊκῆν υπέρ ημών απόφασιν της πλειοψηφίας των Ηνωμένων Εθνών.

Ἡδη κατά την συζήτησιν επί της εγγραφῆς του ζητήματος, η αγγλική αντιπροσωπεία δεν εδίστασε να χρησιμοποιήσῃ παν μέσον διὰ να μεταιώσῃ την εγγραφὴν του Κυπριακού, δεν δυνάμεθα να αποκρύψωμεν την αγανάκτησιν μας διὰ τας αξίας της αγγλικῆς διπλωματίας μεθόδους και επιχειρήματα, τα οποία ο Αγγλος αντιπρόσωπος εἰς τα Ηνωμένα Ἐθνη κ. Σέλγουϊν Λόϊντ, ἐχρησιμοποίησε και θα χρησιμοποιήσῃ ασφαλῶς και κατά την συζήτησιν επί της ουσίας του θέματος.

Δεν εδίστασεν ο κ. Λοϊντ διὰ να υποστηρίξῃ τας απόψεις του αγγλικού υπουργείου Αποικιών, να αναφερθῆ και εἰς την Συνθήκην της Λωζάννης παραποιών και το γράμμα και το πνεῦμα της συνθήκης και να επικαλεσθῆ εκ μέρους της Ελλάδος σεβασμόν της κάτωθεν της συνθήκης αὐτῆς ἐλληνικῆς υπογραφῆς.

Δεν ἔλαβεν ὅμως υπ' ὄψιν το γεγονός ότι ο Κυπριακός Λαός ο οποίος ζητεῖ το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως δεν υπέγραψε και την ἄλλην "επονείδιστον" κατά την ἐκφρασιν του Γλάδστωνος, συνθήκην διὰ της οποίας οἱ Ἄγγλοι ηγόρασαν ως ἀνδράποδα τους Κυπρίους ἀπὸ τους Τούρκους, Περισσότερον μάλλον σεβασμόν ἔπρεπε να ἐπιδείξῃ ο Ἄγγλος αντιπρόσωπος προς τας αγγλικὰς υπογραφὰς εἰς την Παγκόσμιον διακήρυξιν περί των ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων και εἰς αὐτό τούτο το Καταστατικόν των Ηνωμένων Ἐθνών, του οποίου βασική ἀρχή εἶναι η αυτοδιάθεσις των λαών.

Δεν θα ἀσχοληθῶμεν ἐδῶ διὰ να ἀντικρούσωμεν τα προβληθέντα αγγλικά ἐπιχειρήματα, τα οποία εἶναι ἐντελῶς σαθρά και ἀβάσιμα. Ἀντεκρούσθησαν ἄλλως τε ὑπὸ της Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας.

Λέγομεν ἀπλῶς ότι το Κυπριακόν ζήτημα εἶναι

καθαρά υπόθεσις αυτοδιαθέσεως και έναντι της αρχής της αυτοδιαθέσεως ουδέν επιχείρημα ευσταθεί.

Πάντως αποτελεί παρήγορον γεγονός ότι μεγάλη μερίς του αγγλικού λαού και του αγγλικού τύπου διαπνέεται από φιλελεύθερα αισθήματα και δεν συμερίζεται τας αναχρονιστικάς και ανελευθέρους αντιλήψεις της Κυβερνήσεως του, δίκαιον δε είναι να διαχωρίζωμεν τον αγγλικόν λαόν από την αξιοκατάκριτον πολιτικήν της κυβερνήσεως του.

Σήμερον εις την Αγγλίαν ήρχισεν διαμορφουμένη ευνοϊκή κοινή γνώμη υπέρ δικαίου της υποθέσεως μας. Το τελευταίον ψήφισμα του αγγλικού Εργατικού Κόμματος ως και αι δηλώσεις του αρχηγού των Φιλελευθέρων είναι χαρακτηριστικά των Φιλελευθέρων αντιλήψεων υπό των οποίων διαπνέεται μεγάλη μερίς του αγγλικού λαού.

Ελπίζομεν ότι το ψήφισμα του Εργατικού Κόμματος θα έχη ευνοϊκήν υπέρ ημών επίδρασιν επί μερικών αντιπροσωπειών εις το Ηνωμένα Έθνη αι οποίαι απέσχον ή κατεψήφισαν κατά την συζήτησιν διά την εγγραφήν του Κυπριακού. Εχομεν την ελπίδα ότι αντιπροσωπείαι αντιαποικιακών αρχών, αποσχολούσαι ή καταψηφίσασαι την εγγραφήν του Κυπριακού θα ψηφίσουν υπέρ ημών κατά την τελικήν συζήτησιν.

Ομολογουμένως εδοκιμάσαμεν πολλήν απογοήτευσιν εκ της στάσεως των αντιπροσωπειών αυτών και ιδιαιτέρως των αντιπροσωπειών αντιαποικιακών κρατών. Κράτη τα οποία μόλις χθες ανέκτησαν την ελευθερίαν των έδωσαν μαύρην ψήφον. Μετά πικρίας δε αναλογιζόμεθα ότι όλοι σχεδόν οι λεγόμενοι φίλοι και σύμμαχοι μας κατεμαύρισαν ή απέσχον της ψηφοφορίας. Ιδιαιτέρως η αποχή των Ηνωμένων Πολιτειών είχε δυσμενή δι' ημάς επίδρασιν επί πολλών αντιπροσωπειών.

Η στάσις όμως αύτή των φίλων της Ελλάδος πρέπει να εμβάλη εις πολλές σκέψεις την ελληνικήν Κυβέρνησιν. Δεν επιθυμούμεν να έχωμεν οιανδήποτε ανάμειξιν ή λόγον επί της εσωτερικής ή εξωτερικής ελληνικής πολιτικής. Νομίζομεν όμως ότι δεν είναι άσκοπον να διατυπώσωμεν ενταύθα την γνώμην μας με

πάσαν ειλικρίνειαν.

Ημείς οι Έλληνες είμεθα πολύ ιδεολόγοι. Είμεθα πιστοί φίλοι και αφωσιωμένοι σύμμαχοι. Εθυσιάσθημεν πολλάκις χάριν των φίλων μας, από ιδεολογίαν από φιλότιμον. Εθυσιάσθημεν πολλάκις όχι διά το συμφέρον ημών, των ιδίων αλλά διά το συμφέρον των φίλων.

Αλλ' υποτίθεται ότι αμοιβαία είναι τα αισθήματα μεταξύ φίλων και συμμάχων και αφού αμοιβαία είναι τα συμφέροντα νομίζομεν ότι πρέπει να γίνωμεν περισσότερο ρεαλισταί. Αυτό τουλάχιστον διδάσκει η πείρα εκ της στάσεως των φίλων και συμμάχων μας έναντι του Κυπριακού.

Να προτάσση δηλαδή και η Ελλάς το συμφέρον της. Καθ' άπασαν την ελληνικήν επικράτειαν υπάρχουν συμμαχικά βάσεις. Μόλις προ τινος ακόμη παρεχωρήθησαν βάσεις εις την Αμερικήν.

Ποίον το αντίλλαγμα. Σχεδόν μηδέν. Εστείλαμεν στρατόν εις την Κορέαν. Προς ποίον σκοπόν; Διά την άμυναν της παγκοσμίου ελευθερίας, αλλ' η Ελληνική Κύπρος είναι δούλη ακόμη. Εάν έστω και από του πέρατος του πολέμου, ηκολουθείτο ρεαλιστική πολιτική, σήμεραν ίσως το κυπριακόν ζήτημα θα ήτο αισίως λελυμένον, ας μη ασχοληθώμεν όμως περισσότερο επί του θέματος αυτού.

Καταλήγοντες εκφράζομεν την ελπίδα ότι, παρά τας αντιξοότητας και τας τρομεράς αγγλικάς αντιδράσεις θα τύχωμεν της απαιτουμένης πλειοψηφίας κατά την τελικήν συζήτησιν επί του Κυπριακού, εάν παρ' ελπίδα παραγνωρισθή το δίκαιον μας από τα Ηνωμένα Έθνη, ο ΟΗΕ, θα αποδειχθή ότι δεν είναι τίποτε άλλο παρά μία φενάκη εξαπατώσα τους λαούς. Αλλ' ο Κυπριακός Λαός εν πάση περιπτώσει δεν θα καταπαύση τον αγώνα του.

Κατά ιδιαιτέρας θετικής πληροφορίας εκ Λονδίνου, η αγγλική Κυβέρνησις θα προσπαθήση προσεχώς, ίσως κατά τας παραμονάς της συζητήσεως του Κυπριακού εις τα Ηνωμένα Έθνη να επιβάλη Σύνταγμα εις την Κύπρον, το οποίον ως

επληροφορήθημεν, θα είναι περισσότερο "φιλελεύθερον" του προ τινος αναγγελθέντος. Ο Κυπριακός λαός θα αποκρούση και πάλιν την νέαν επίθεσιν συντάγματος διά της οποίας επιδιώκεται η συνέχισις της δουλείας του και να συνεχίση με όλους τους τρόπους και όλα τα μέσα τον αγώνα του μέχρις ότου ανακτήση την ελευθερίαν του".

Στη συνέχεια ο Μακάριος απάντησε σε ερωτήσεις:

ΕΡ: Είναι αληθή τα λεχθέντα ή γραφέντα ότι εν Λονδίνω, θα έχετε επαφάς με διαφόρους προσωπικότητας και ποίας προσωπικότητας;

ΑΠ: Εις το Λονδίνον θα μετέβαινον κατά την επιστροφήν μου εξ Αμερικής. Επειδή όμως ανεβλήθη η ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως συζητήσεις του Κυπριακού εθεώρησα σκόπιμον να μεταβώ εις Λονδίνον προ της μεταβάσεως μου εις Αμερικήν. Ο σκοπός της μεταβάσεως μου εις Λονδίνον είναι η διευθέτησις μερικών ζητημάτων της εκεί Κυπριακής παροικίας. Θα επωφεληθώ όμως της ευκαιρίας όπως έλθω εις επαφήν με τον αγγλικόν λαόν και τον βρετανικόν τύπον. Με το υπουργείον των Αποικιών δεν θα έλθω εις επαφήν, διότι η στάσις του είναι γνωστή ή μάλλον καθωρισμένη. Επομένως θα ήτο σπατάλη χρόνου να επιδιώξωμεν επαφήν.

ΕΡ: Εάν η απόφασις των Ηνωμένων Εθνών είναι ευνοϊκή υπέρ της διενεργείας Δημοψηφίσματος εις Κύπρον, πως νομίζετε ότι θα εφαρμοσθή η απόφασις αύτη; Εάν η Αγγλία αρνηθή την εφαρμογήν της αποφάσεως τί θα γίνη τότε;

ΑΠ: Εάν η απόφασις των Ηνωμένων Εθνών- ως ελπίζεται- είναι υπέρ ημών, εάν δηλαδή δοθή εις τον Κυπριακόν Λαόν το δικαίωμα διά Δημοψηφίσματος να αποφασίση διά το πολιτικόν του μέλλον, και εάν η Αγγλία δεν θελήση να συμμορφωθή εις την απόφασιν αυτήν, ο Κυπριακός λαός θα έχη εις χείρας του εάν τεράστιον ηθικόν όπλον και το κύρος Αγγλίας, η οποία εμφανίζεται ως στυλοβάτης των Ηνωμένων Εθνών, ασφαλώς θα καταρρακωθή εις έτι μεγαλύτερον βαθμόν.

ΕΡ: Προτίθεσθε να ιδήτε τους αντιπροσώπους του Εργατικού Κόμματος;

ΑΠ: Θα επιδιώξωμεν να έλθωμεν εις επαφήν με τους αντιπροσώπους του Εργατικού Κόμματος, όπως επίσης και των Φιλελευθέρων.

ΕΡ: Εάν- ίσως- η Ελληνική Κυβέρνησις ήθελε θεωρήσει ικανοποιητικόν το να δεχθή την αρχήν της αυτοδιαθέσεως των Κυπρίων η Αγγλία, χωρίς όμως να καθορισθή και ο χρόνος ποία θα είναι η στάσις η ιδική σας;

ΑΠ: Εννοείτε να το αναγνωρίση μόνον, χωρίς να μας δώση το δικαίωμα αυτό;

ΕΡ: Σεις θεωρείτε ικανοποιητικόν εάν δεχθή η Αγγλία αφηρημένα πως ότι η αρχή της αυτοδιαθέσεως γίνει αποδεκτή κατ' αρχήν χωρίς όμως να καθορισθή το πώς θα γίνη και πότε;

ΑΠ: Οχι, δεν είναι ικανοποιητικόν. Δεν δεχόμεθα να μας αναγνωρισθή μόνον το δικαίωμα αλλά και θέλομεν να μας δοθή αυτό το δικαίωμα. Διαφορετικά, σημαίνει παραπομπήν εις τας ελληνικάς καλένδας.

ΕΡ: Και μίαν τολμηράν ερώτησιν. Ποία θα ήτο, εάν παρ' ελπίδα τα Ηνωμένα Έθνη ήθελον αποφανθή δυσμενώς διά το ελληνικόν αίτημα, η στάσις της Εθναρχίας; Θα καταφύγη η Εθναρχία εις μέτρα βίας;

ΑΠ: Η Εθναρχία δεν θα καταφύγη εις βίαν και μέτρα, αλλά πολύ φοβούμαι ότι η Εθναρχία δεν θα δυνηθή να συγκρατήση τον Κυπριακόν λαόν από του να εκφράση την αγανάκτησιν του καθ' οιονδήποτε τρόπον έναντι της στάσεως αυτής της αγγλικής κυβερνήσεως, η οποία τον οδηγεί εις πολιτικήν βίας.

ΕΡ: Εγράφη ότι πιθανόν αι Ηνωμένοι Πολιτείαί να υποστηρίξουν ή μάλλον να υποβοηθήσουν επαφάς δι' απ' ευθείας συνεννοήσεως μεταξύ αγγλικής κυβερνήσεως και της Εθναρχίας. Είναι αληθές τούτο;

ΑΠ: Είναι δυνατόν να δεχθώμεν συνομιλίαν εάν βάσις των συνομιλιών αυτών είναι η αρχή της αυτοδιαθέσεως. Αλλά δέον εκ των προτέρων να

καθορισθή ως βάση εις τας συνομιλίας αυτάς ή αρχή της αυτοδιαθέσεως του Κυπριακού λαού.

ΕΡ: Νομίζετε ότι υπήρξεν επιτυχής ο χειρισμός υπό της ελληνικής αντιπροσωπείας εις τον ΟΗΕ του Κυπριακού ζητήματος προ κατά ή και μετά την συζήτησιν; Επίσης κατά τας ιδίας υμών επαφάς με τους Έλληνας αρμοδίους- με τον κ. Στεφανόπουλον- υπήρξε συμφωνία διά τον τρόπον του περαιτέρω χειρισμού του Κυπριακού ζητήματος.

ΑΠ: Ο μέχρι τούδε χειρισμός του Κυπριακού ζητήματος εκ μέρους της ελληνικής αντιπροσωπείας υπήρξεν αρκετά επιδέξιος και ικανοποιητικός, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν, όταν η ελληνική αντιπροσωπεία προσέκρουσεν εις τρομεράς αντιδράσεις της αγγλικής αντιπροσωπείας, η οποία μετέλθεν όλως τας μεθόδους διά να ναυαγήση την εγγραφήν του Κυπριακού. Εχω την γνώμην ότι είναι προς έπαινον της ελληνικής αντιπροσωπείας, ότι κατώρθωσε τελικώς να εγγράψη το Κυπριακόν. Εκ των επαφών μου μετά του κ. Στεφανόπουλου, διεπιστώθη ταυτότης αντιλήψεων ως προς τον περαιτέρω χειρισμόν του ζητήματος. Εννοείται ότι αναφέρομαι εις την συγκεκριμένην ερώτησιν. Εχω όμως την αντίληψιν ότι μεταπολεμικώς δεν ηκολουθήθη ρεαλιστική πολιτική, διά να είμαι συνεπής προς όσα ανωτέρω είπον.

ΕΡ: Εις δηλώσεις σας εκάματε μνείαν διά τας παραχωρηθείσας υπό της ελληνικής Κυβερνήσεως βάσεις εις την Αμερικήν. Μήπως κατά τας συζητήσεις σας μετά των αρμοδίων εξετάσατε τα ζητήματα εάν θα πρέπει να γίνη κάποιος ελιγμός, εν εσχάτη ανάγκη, υπό της ελληνικής αντιπροσωπείας, ώστε να πιεσθή η Αμερικανική Κυβέρνησις εν σχέσει με τας παραχωρηθείσας βάσεις, διά να μεταβάλη στάσιν;

ΑΠ: Οχι, δεν συνεζητήσαμεν επί του θέματος αυτού.

ΕΡ: Όταν πάτε εις την Αμερικήν μήπως θα επιδιώξετε να συναντήσητε τον κ. Τρούμαν ή κανένα άλλον του Δημοκρατικού Κόμματος;

ΑΠ: Ο κ. Τρούμαν εξεδηλώθη ήδη υπέρ ημών. Πάντως θα επιδιώξω μεν ασφαλώς να έλθω μεν εις επαφήν με διαφόρους προσωπικότητας της Αμερικής αμφοτέρων των Κομμάτων.

ΕΡ: Όταν ευρεθήτε εις το Λονδίνον θα προσπαθήσετε να πληροφορηθήτε επί του πότε θα διεξαχθούν αι προσεχείς εκλογαί εις την Αγγλίαν και ποία πιθανόν να είναι τα αποτελέσματα; Ερωτώ, διότι το αποτέλεσμα των εκλογών αυτών, πιθανόν θα έχη μεγάλη βαρύτητα επί της λύσεως του θέματος.

ΑΠ: Εξ όσων γνωρίζω, αι εκλογαί θα γίνουν μετά ένα χρόνον, εκτός εάν συμβή κάτι το απρόοπτον. Ελπίζω δε, μέχρι των προσεχών εκλογών να λυθή το Κυπριακόν. Εν πάση περιπτώσει δεν θέλω να παρεξηγηθώ ότι επεμβαίνω και εις την πολιτικήν της Αγγλίας.

ΕΡ: Η Εθναρχία θα ήτο διατεθειμένη να συζητήση, αντί δημοψηφίσματος την λύσιν της διεξαγωγής εν Κύπρω εκλογών προς ανάδειξιν Βουλής, η οποία θα απεφαίνετο επί του θέματος της αυτοδιαθέσεως;

ΑΠ: Δεν βλέπω μεγάλην διαφοράν μεταξύ της μιας θέσεως και της άλλης, δηλαδή του να έλθη η Αγγλία εις συνομιλίαν με την Εθναρχίαν διά το ζήτημα της αυτοδιαθέσεως του Κυπριακού Λαού ή του να κληθούν εκπρόσωποι του Κυπριακού Λαού να αποφασίσουν. Δεν βλέπω καμίαν διαφοράν. Και εάν υπάρξη εκ μέρους της αγγλικής Κυβερνήσεως τοιαύτη πρότασις, θα ληφθή σοβαρώς υπ' όψιν. Προϋποτίθεται όμως, ότι οι βουλευταί αυτοί θα εκλεγούν δι' αυτόν τον λόγον και αυτόν σκοπόν.

ΕΡ: Εννοώ κατά το προηγούμενον της Ιονίου Βουλής.

ΑΠ: Εάν η Βουλή αυτή θα έχη το δικαίωμα να λάβη απόφασιν επί της αυτοδιαθέσεως, μάλιστα. Εάν όμως απλώς θα έχη το δικαίωμα να συζητήση, το δικαίωμα αυτό το είχομεν και επί σειράν ετών προηγουμένως.

ΕΡ: Αναφέρομαι εις το προηγούμενον της Βουλής

της Ιονίου Πολιτείας, η οποία δεν είχε μόνον δικαίωμα να λάβη αποφάσεις δεσμευτικής διά την βρετανικήν Κυβέρνησιν, είχε το δικαίωμα να συζητή να λαμβάνη αποφάσεις και αύται να τίθενται υπ' όψιν της βρετανικής κυβερνήσεως προς επικύρωσιν.

ΑΠ: Μόνον εις περίπτωσιν που θα έχη δικαίωμα να συζητή και να αποφασίζη η Βουλή και αι αποφάσεις της να είναι δεσμευτικάί διά την βρετανικήν Κυβέρνησιν, θα την αποδεχόμεθα την λύσιν αυτήν. Αλλως, αποκρούομεν τοιαύτην πρότασιν.

ΕΡ: Εις την Κύπρον υπάρχουν σήμεραν **450.000** Έλληνες. Μόνον αυτοί θα εκφράσουν την θέλησιν των; Και οι μετανάσται οι οποίοι είναι άλλαι **150.000**;

ΑΠ: Είμεθα ικανοποιημένοι να εκφρασθούν μόνον αι **450.000**. Αλλά υπάρχει νομίζω παρεξήγησις, σήμεραν το θέμα δεν είναι, εάν κατά πόσον η Κύπρος είναι ελληνική και πρέπει να ενωθή με την Ελλάδα, το θέμα είναι διαφορετικόν. Το Κυπριακόν στηρίζεται επί της αρχής της αυτοδιαθέσεως. Δεν συζητούμεν εάν είναι ελληνική η Κύπρος, εάν ανήκεν ποτέ εις την Ελλάδα και εάν είμεθα Έλληνες ημείς οι Κύπριοι. Η ουσία είναι τι θέλομεν και τι ζητούμεν από τα Ηνωμένα Έθνη. Ζητούμεν το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως σήμεραν, δηλαδή ημείς οι ίδιοι να αποφανθώμεν περί του πολιτικού μας μέλλοντος. Εάν θέλουν οι κύπριοι να μένουν εντός της βρετανικής Κοινοπολιτείας, η θέλησις των θα είναι σεβαστή. Εάν θέλουν να ενωθούν με την Ελλάδα, ή να αποτελέσουν ανεξάρτητον περιοχὴν και πάλιν πρέπει να είναι σεβαστή άποψις των.

ΕΡ: Εχει λεχθή ότι η κοινή γνώμη εις την Αμερικήν θα ημπορούσε να κάμη την Κυβέρνησιν να αλλάξη την στάσιν της. Τι προσπάθειαι έχουν γίνει διά να ανακινηθή η κοινή γνώμη εις την Αμερικήν;

ΑΠ: Έχουν γίνει ωρισμέναί προσπάθειαι τόσον από ελληνικής, όσον και από Κυπριακής πλευράς, διά την διαφώτισιν του αμερικανικού λαού και την διαμόρφωσιν ευνοϊκής κοινής γνώμης υπέρ του

Κυπριακού, εξ όσων γνωρίζω, επιτροπαί διαφωτίσεως, εστάλησαν υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως εις Αμερικήν, η Ελληνική Πρεσβεία η εκεί ειργάσθη διά τον ίδιον σκοπόν, όπως ειργάσθημεν και ημείς οι Κύπριοι. Όταν μάλιστα προ διετίας ήμην εις την Αμερικήν, συνέστησα εις τας κυριωτέρας πόλεις της Αμερικής επιτροπείας " Δικαιοσύνη διά την Κύπρον" και αι Επιτροπαί αυταί καταβάλλουν κάθε προσπάθειαν.

ΕΡ: Σεις προτείνετε συγκεκριμένας λύσεις όσον αφορά το Κυπριακόν, εν σχέσει με τας βάσεις;

ΑΠ: Οχι.

ΕΡ: Η Ενωσις της Κύπρου, είτε αύτη κριθή βάσει της πολιτικής ηθικής, είτε αύτη κριθή βάσει της στρατιωτικής αναγκαιότητος, είναι η καλυτέρα λύσις, διά την Μεγάλην Βρεττανίαν; Δηλαδή το να μας δώση η Αγγλία την Κύπρον είναι η καλυτέρα λύσις δι' αυτήν;

ΑΠ: Η ερώτηση αύτη θα πρέπει να απευθυνθή προς την αγγλικήν πλευράν. Δι' ημάς πάντως είναι η δικαία λύσις. Νομίζομεν ότι δεν θα είναι προς το συμφέρον της Αγγλίας να συνεχίση κατακρατούσα διά της βίας την Κύπρον.